

Otrzymano: 2004.12.20
Zaakceptowano: 2005.04.04

Lenticulostriate vasculopathy in a newborn with congenital CMV infection

Patologiczny obraz naczyń prążkowiowo-wzgórzowych u noworodka z wrodzoną infekcją CMV

Małgorzata Wilczyńska¹, Ewa Gulczyńska², Krzysztof Rybka¹, Artur Kobielski¹,
Tadeusz Biegański¹

¹ Zakład Diagnostyki Obrazowej, Instytut „Centrum Zdrowia Matki Polki”, Łódź, Polska

² Klinika Neonatologii, Instytut „Centrum Zdrowia Matki Polki”, Łódź, Polska

Adres autora: Małgorzata Wilczyńska, Zakład Diagnostyki Obrazowej, Instytut „Centrum Zdrowia Matki Polki”, ul. Rzgowska 281/289, 93-338 Łódź, Polska, e-mail: jrwil@post.pl

Summary

Background:	Lenticulostriate vasculopathy (LSV) is rare pathological picture found during ultrasound imaging of CNS in neonates with cytomegalovirus congenital infection.
Case report:	Preterm infant born by caesarean section in 31 st week of gestation, with minimal clinical and laboratory signs of CMV infection, presented with evident CT pathology and particular ultrasound picture of LSV.
Conclusion:	Ultrasound evaluation of LSV presence and its advance could be important diagnostic procedure especially in patients with clinically „silent” congenital CNS infections.
Key words:	congenital CNS infection • lenticulostriate vasculopathy • doppler ultrasound • preterm infant
PDF file:	http://www.polradiol.com/pub/pjr/vol_70/nr_3/6780.pdf

Wstęp

Nieprawidłowy obraz naczyń prążkowiowo-wzgórzowych u noworodków i niemowląt (ang. *lenticulostriate vasculopathy* – LSV) po raz pierwszy został opisany przez Granta i wsp. [6] w 1985 roku. LSV towarzyszy wielu wrodzonym i nabytym procesom chorobowym, między innymi wrodzonym infekcjom ośrodkowego układu nerwowego (OUN) o typie TORCH, najczęściej cytomegalii i różyczce [1, 8].

Opis przypadku

Noworodek płci żeńskiej z C I P I, urodzony drogą cięcia cesarskiego w 31 tygodniu życia płodowego, z masą ciała 1150 gramów, oceniony testem Apgar na 7/8 punktów. Ultrasonograficznym badaniem prenatalnym stwierdzono wewnątrzmaciczne zahamowanie wzrostu płodu (oceni-

na -3 hbd) oraz podejrzewano występowanie wady rozwojowej OUN. Ultrasonograficzne cechy rozpoczynającej się niewydolności krążenia stanowiły bezpośrednie wskazanie do porodu zabiegowego. Badanie kliniczne noworodka na sali porodowej, poza cechami wewnątrzmacicznego zahamowania wzrostu i wcześniactwem, wykazało występowanie małopłytkowości. Noworodek był wydolny oddechowco, a płuca radiologicznie były prawidłowo upowietrznione. Również na zdjęciu klatki piersiowej, zwłaszcza w obrębie widocznych fragmentów kości ramiennych, stwierdzono cechy osteopenii, najprawdopodobniej związanej z wcześniactwem. W badaniu morfotycznym krwi obserwowano leukopenię (3,34 K/ μ L), z towarzyszącą granulocytopenią (14%), limfocytosą (80%) oraz obecnością limfocytów odczynowych. Poziom krwinek płytkowych wynosił 34 K/ μ L. Podobnego rzędu małopłytkowość (w granicach 30–50 K/ μ L) utrzymywała się w czasie całej hospitalizacji

w Klinice Neonatologii. Podejrzewając na podstawie obrazu klinicznego i badań laboratoryjnych infekcję wewnątrzmaciczną z grupy TORCH, wykonano badania serologiczne, które potwierdziły zakażenie wirusem cytomegalii (CMV). Stężenie przeciwciał anti-CMV klasy IgM wynosiło 2 UA/ml, zaś przeciwciał klasy IgG – 97 UA/ml. W badaniu płynu mózgowo-rdzeniowego stwierdzono: płyn mózgowo-rdzeniowy żółty przezroczysty, cytoza 6 komórek, białko 169 mg/dl, poziom glukozy 6 mg/dl. W dopplerowskim badaniu echokardiograficznym serca stwierdzono niewielkie zmiany strukturalne. Utrzymywał się niewielkiego stopnia przeciek przez otwór owalny, nie znaleziono cech przetrwałego przewodu tętniczego. W prawym przedsionku uwidoczniło siatkę Chiarięgo. Wykryto niedomykalność zastawki trójdzielnej I/II stopnia z gradientem wynoszącym 42 mmHg. Noworodka konsultowano okulistycznie w 5 i 33 dobie życia. Aparat ochronny, przedni odcinek i dno oczu w granicach normy – bez cech *chorioretinitis*. Badanie przesiewowe słuchu było dwukrotnie nieprawidłowe.

W badaniu ultrasonograficznym, przeprowadzonym w I dobie życia pacjenta, stwierdzono niesymetryczne poszerzenie i zniekształcenie światła komór bocznych oraz zwapnienia w wyściółce komór. W rzucie zwojów podstawy oraz wzgórz uwidoczniło mnogie, drobne punkcikowate echa, odpowiadające patologicznie zmienionym naczyniom prążkowiowo-wzgórzowym, z przewagą zmian po stronie prawej [ryc. 1]. Zastosowanie opcji dopplerowskiej potwierdziło naczyniowy charakter powyższych zmian. Zarejestrowano prawidłowy charakter przepływu w badanych naczyniach [ryc. 2]. Tomografia komputerowa głowy wykazała istnienie pojedynczych zwapnień w obu półkulach mózdzku, o średnicy 4 mm po stronie prawej i 1,5 mm po stronie lewej. Stwierdzono także nadnamiotowo, masywne zwapnienia podwyściółkowe w układzie komorowym oraz w splocie naczyniowym lewej komory bocznej. Zmianom tym towarzyszyło asymetryczne posze-

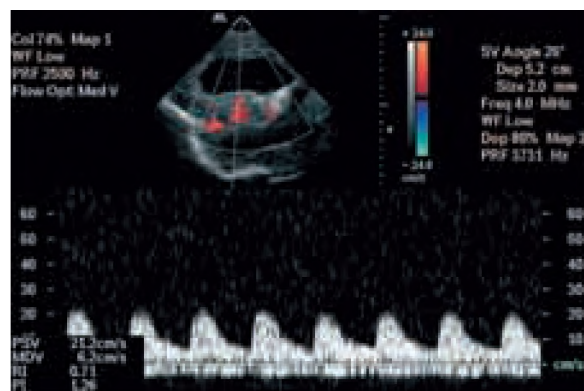
Figure 1. Coronal scan. Punctate hyperechogenic LSV changes in the thalami, especially on the right side. Postinfectious ventriculomegaly.

Rycina 1. Przekrój wieńcowy. Punkcikowate hiperechogeniczne struktury w rzucie wzgórz, szczególnie po stronie prawej, odpowiadające LSV. Wodogłowię pozapalne.

zenie komór bocznych z rozdęciem i zniekształceniem lewej komory bocznej, wtórny zanik lewej półkuli mózgu w obrębie płata skroniowego i ciemieniowego oraz niewielkie poszerzenie przymózgowych przestrzeni płynowych po tej samej stronie. Zmian o charakterze LSV w badaniu TK nie uwidoczniło.

Dyskusja

Hiperechogeniczny obraz naczyń prążkowiowo-wzgórzowych okolicy wzgórz i zwojów podstawy, odpowiadający zmianom o charakterze LSV, to patologicznie zmienione naczynia, które w badaniu ultrasonograficznym dają obraz zmian liniowych, rozgałęzionych (ang. *candle shaped*), punkcikowatych lub mieszanych [2, 4]. W badaniu histopatologicznym, w pogrubiałych ścianach poszerzonych naczyń i okołonaczyniowo, stwierdza się odkładanie amorficznych związków zasadochłonnych oraz depozytów żelaza i wapnia. Nie występują zmiany o charakterze zwłóknienia i szkliwienia [8]. Zmiany o typie LSV dotyczą 0,4% zdrowych i 1,9 – 5,8% noworodków z klinicznymi cechami wrodzonej infekcji o typie TORCH [8]. Nie określono dotychczas przyczyny występowania LSV u zdrowych dzieci [1, 4]. Patologia naczyń prążkowiowo-wzgórzowych może towarzyszyć różnym procesom chorobowym. Występuje w przebiegu wrodzonych infekcji OUN, najczęściej w cytomegalii i różyczce [2, 5], w zmianach niedokrwienno-niedotlenieniowych [3], aberacjach chromosomalnych (trisomia 13 chromosomu) [7], wrodzonych chorobach serca [3], fetopatii cukrzycowej i wielu innych [8]. Nieprawidłowy obraz naczyń prążkowiowo-wzgórzowych w rutynowym badaniu USG rozpoznawany jest dość często i zdaniem Schefer-Kaufman i wsp. [9] nie należy go ściśle wiązać z wewnątrzmaciczną infekcją typu TORCH. Zdaniem tych autorów LSV nie może być patognomonicznym wykładnikiem procesu zapalnego, chyba że istnieją jego kliniczne wykładniki. Niemniej jednak, wielu autorów wiąże hiperechogeniczny obraz naczyń prążkowiowo-wzgórzowych z wrodzonymi infekcjami tego typu [1, 2, 8]. Najlepszą metodą w obrazowaniu LSV jest badanie ultrasonograficzne z jednoczesną

Figure 2. Parasagittal color Doppler scan showing the vascular nature of thalamic echogenicities. Normal wave form of lenticulostriate blood flow.

Rycina 2. Przekrój przystrzałkowy, obrazujący naczyniowy charakter zmian w rzucie wzgórz. Prawidłowe spektrum przepływu w naczyniach prążkowiowo-wzgórzowych.

oceną dopplerowską [1, 8]. Badanie TK, a nawet rezonans magnetyczny u większości pacjentów z LSV nie uwidacznia patologii naczyń prążkowiowo-wzgorzowych [1, 8]. Podobnie u naszego pacjenta zmiany LSV nie zostały uwidocznione w badaniu TK.

Obecność izolowanych zmian o typie LSV, jak uważają Cabanas i wsp. [2] oraz Weber i wsp. [10], nie jest niekorzystnym czynnikiem rokowniczym rozwoju noworodka. Zmiany LSV należy oceniać w kontekście przyczyny ich wystąpienia

oraz aktualnego stanu klinicznego noworodka. Należy również monitorować progresję zmian, ponieważ ocenia się, że późne następstwa w postaci deficytów neurologicznych mogą dotyczyć 18,9 – 55,0% pacjentów z LSV [8].

Ultrasonograficzna ocena LSV oraz stopień jego zaawansowania jest naszym zdaniem ważnym, pomocniczym elementem diagnostycznym, szczególnie u tych pacjentów, u których wrodzone infekcje OUN przebiegają bezobjawowo.

Piśmiennictwo:

1. Ben-Ami T, Yousefzadeh D, Backus M et al.: Lenticulostrate vasculopathy in infants with infections of the central nervous system – sonographic and Doppler findings. *Pediatr Radiol*, 1990; 20: 575–579.
2. Cabañas E, Pellicer A, Morales C et al.: New pattern of hyperechogenicity in thalamus and basal ganglia studied by color Doppler flow imaging. *Pediatr Neurol*, 1994; 10: 109–116.
3. Coley BD, Rusin JA, Boue DR: Importance of hypoxic/ischemic conditions in the development of cerebral lenticulostrate vasculopathy. *Pediatr Radiol*, 2000; 30: 846–855.
4. El Ayoubi M, de Bathmann O, Monset-Couchard M: Lenticulostrate echogenic vessels: clinical and sonographic study of 70 neonatal cases. *Pediatr Radiol*, 2003; 33: 697–703.
5. Estroff JA, Parad RB, Teele RL et al.: Echogenic vessels in the fetal thalami and basal ganglia associated with cytomegalovirus infection. *J Ultrasound Med*, 1992; 11: 686–688.
6. Grant EG, Williams AL, Schellinger D et al.: Intracranial calcification in the infant and neonate: evaluation by sonography and CT. *Radiology*, 1985; 157: 63–68.
7. Kriss VM, Kriss TC: Doppler sonographic confirmation of thalamic and basal ganglia vasculopathy in three infants with trisomy 13. *J Ultrasound Med*, 1996; 15: 523–526.
8. Makhoul IR, Eisenstein I, Sujov P et al.: Neonatal lenticulostrate vasculopathy: further characterization. *Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed*, 2000; 88: F410–F414.
9. Shefer-Kaufman N, Mimouni FB, Stavorovsky Z et al.: Incidence and clinical significance of echogenic vasculature in the basal ganglia of newborns. *Am J Perinatol*, 1999; 16: 315–319.
10. Weber K, Riebel T, Nasir R: Hyperechoic lesions in the basal ganglia: an incidental sonographic finding in neonates and infants. *Pediatr Radiol*, 1992; 22: 182–186.